

Judje v pesmi in plesu

MATEJ BOGATAJ

J. Stein, J. Bock, S. Harnick:
Goslač na strehi
 režija Stanislav Moša
 Mestno gledališče ljubljansko
 premiera 14. septembra

muzikal

Že v prejšnji sezoni je bil pomemben kos repertoarja MGL namenjen muzikalu, ob dveh novih uspešnih predstavah so ponujali še eno od prej, s Kabaretom v več elementih opazno zvišali raven tovrstne produkcije in zdaj skoraj pričakovano odprli sezono z verjetno novo uspešnico, kar je bil Goslač na strehi tudi v času svojega nastanka. Gre za presenetljivo in sinkretično mešanico različnih plasti, od spomina na antisemitizem, ljudske igre do jobovskega vprašanja (o) Bogu; judovski mlekar Tevje, oče petih na začetku igre neomoženih hčera, ki ga druga za drugo zapuščajo, Boga ves čas hudomušno in samo včasih tudi malo skrušeno in obupano naslavlja, ob tej njegovi osebni drami pa imamo ves čas vpogled tudi v usodo kolektiva, judovske podeželske skupnosti v začetku dvajsetega stoletja, v času carske Rusije in pogromov. Besedilo je nabito s Tevjevo samoironijo, s črnim humorjem, katerega od vicev smo slišali tudi že prej, kljub duhovitosti pa se konča prej ko slej žalostno. Stanislav Moša je spet dokazal, da obvlada svoj posel, Goslač je zrežiran ne samo z dobrim poznavanjem žanra, temveč tudi z premišljenim prehajanjem od kolektiva na posameznika, ožanje in usmerjanje gledalčevega pogleda je učinkovito in dobro poudarja in izpostavlja najbolj udarne dele predstave, na bolj ali manj praznem odru iz grobih desk je namreč prisotna cela skupnost in njeni obredi; eno od vprašanj, ki jih sproža, je namreč ravno razmerje med tradicijo, ortodoksijo, in modernostjo. Predstava poteka v živahnem in všečnem tempu, kostumom

Andree Kučerové, ki le delno stilizirano opozarjajo na arhaičnost in zgodovinskost občestva, sledi tudi duhovita koreografija Vladimira Kloubeka, priklicuje judovsko folkloro, vendar jo svobodno in kreativno nadgrajuje.

Uprizoritev dobro predstavi različne atmosfere, gladko prehaja skozi raznovrstne sentimente in nanose, za kar sta ob dramaturgiji Petre Pogorevc in sodelavcev nedvomno zaslužna tudi oba prevajalca pesmi in dialogov, Milan Dekleva in Alja Predan. Tudi igralski ansambel, razširjen s številnimi zboristi, je dal vse od sebe. Najbolj izpostavljeni Janez Starina (v alternaciji z Janezom Hočevanjem) kot Tevje je občudovanja vredno natančen pri prehajanju skozi različne preizkušnje in gladko obvladuje različne govorne in pevske lege, stilizacije, monologe in naslavljanja publike in Boga, pri tem pa ostaja hudomušen in dobrodušen, topel, pa vendar ne manjka tudi skoraj tragičnih razsežnosti in brezdanjega obupa. Judita Zidar (alt. Nadja Strajnar Zadnik) zajame njegovo ženo, ki je kot da pobrana iz ljudskega slovstva in skoraj pregovorno tečna, z veliko mero zadržanosti in discipline, že skoraj obupano, s tem pa stereotip spremeni v podčrtovanje moževne permanentne stiske; Tevjeve tri hčere odigrajo Jana Zupančič, Iva Kranjc in Ana Dolinar, predvsem zadnja s presenetljivo pevsko suverenostjo, njihove snubce pa Jaka Lah, Domen Valič in Matej Puc, štorasti mesar in nesojeni ženin najstarejše je Jožef Ropoša, dobra komična in od mimetičnosti zmaknjena miniatura, pa tudi sicer v uprizoritvi ni motečih izstopanj, kar kaže na precejšnjo požrtvovalnost vseh sodelujočih. Orkester, enkrat izpostavljen, drugič, bolj stišanih in interiernih del skrit za horizontom, vodi Žare Prinčič, udarno in suvereno. Goslač bo ob enaki promocijski podpori verjetno dosegel podoben uspeh kot lanski Kabaret.